

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА

На основу члана 14. став 1. Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 22/00), члана 24. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2007. ГОДИНУ СРПСКЕ ДЕМОКРАТСКЕ СТРАНКЕ

Број: 03-07-6-860/08
Сарајево, 30. априла 2009. године

САДРЖАЈ:

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	6
5.1. НАЛАЗИ	6
5.2. ПРЕПОРУКЕ	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији Босне и Херцеговине извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2007. годину.

Руководство странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са Законом о финансирању политичких странака и успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је сљедеће:

- 1. Српска демократска странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.**
- 2. Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.**

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горњих напомена под 1. и 2., нисмо запазили ништа значајно што би указало на друге недостатке у извјештају или финансирању ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансијског пословања у Централној изборној комисији БиХ (у даљем тексту: Служба за ревизију) је извршила преглед годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2007. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 61/06) и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја («Службени гласник БиХ» број 103/08).

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја Српска демократска странка је исказала приходе у износу од 1.950.161,00 КМ, чија структура је дата у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста прихода	Износ у КМ	Учешће у ук.прих. %
1	Чланарина	117.388,50	6,02%
2	Прилози физичких лица	4.665,50	0,24%
3	Прилози правних лица	5.550,00	0,28%
4	Приходи од имовине	21.185,19	1,09%
5	Приходи од пр.лица	0,00	0,00%
6	Приходи од поклона	0,00	0,00%
7	Приходи из буџета	1.688.067,15	86,56%
	Остали приходи	113.304,66	5,81%
	Укупни приходи:	1.950.161,00	100,00%

У годишњем финансијском извјештају Српска демократска странка је исказала укупне расходе у износу 1.598.638,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска демократска странка. Скраћени назив странке је СДС.

Посљедња регистрација странке је извршена 11.01.2007. године, број уписа 089-0-Reg-06-000 430.

Сједиште политичке странке је у Источном Сарајеву-Источна Илиџа, Трг Илиџанске бригаде бб, а административно сједиште у Бањалуци, улица Николе Тесле 1 б.

Лице овлаштено за заступање странке је Младен Босић, председник.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2007. годину је Драган Ђулузан.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину, организациону структуру Српске демократске странке чине:

- Главни одбор Источно Сарајево,
- Градски одбор Бања Лука, и
- 62 општинска одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске демократске странке за 2007. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је Српска демократска странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама политичке странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Српске демократске странке обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава, са посебним нагласком на прилоге физичких и правних лица и приходе из буџета.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

У претходном периоду Служба за ревизију је обавила ревизију финансијских извјештаја Српске демократске странке за 2004. годину (годишњи финансијски извјештај и постизборни – Избори 2004.) и преглед годишњег финансијског извјештаја за 2005. годину, и издала Извјештај о ревизији, односно прегледу.

Такође, обављена је ревизија годишњег финансијског извјештаја за 2006. годину и постизборног финансијског извјештаја - Избори 2006. Српске демократске странке и издат Извјештај о ревизији са мишљењем, налазима и препорукама да странка треба да поступа у складу са одредбама члана 5. став (1), члана 6., члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.

Извјештај о ревизији је странци достављен након што је политичка странка Централној изборној комисији БиХ поднијела годишњи финансијски извјештај за 2007. годину.

Нереализоване препоруке

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2007. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала све препоруке које су дате у наведеним извјештајима. Српска демократска странка и даље користи просторије општинских органа управе, што је супротно одредбама члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Обрасци финансијског извјештаја нису попуњени у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) На основу обављене контроле утврђено је да је Српска демократска странка прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.¹

- На основу додатне документације коју је Српска демократска странка доставила, утврђено је да странка односно њени одбори користе без накнаде просторије општинских органа управе. Општински одбори Српске демократске странке Љубиње, Гацко, Нови Град, Кнежево и Власеница користе пословне просторије општина без накнаде.²

Кориштењем пословних просторија у власништву општина без плаћања странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Српска демократска странка је примила прилог Дома здравља Теслић у износу од 150,00 КМ и ЈКП Рад Теслић у износу од 200,00 КМ, што укупно износи 350,00 КМ. Странка је ове прилоге исказала у обрасцу прилога правних лица годишњег финансијског извјештаја. Примајући ове прилоге странка је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака.³

На основу обављене контроле годишњег финансијског извјештаја Српске демократске странке за 2007. годину, утврђено је да странка није попунила обрасце у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“ број 61/06), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (3) Закона о финансирању политичких странака.

- Странка је у годишњем финансијском извјештају исказала прилог Општине Теслић у износу од 200,00 КМ. Увидом у документацију, утврђено је да је СДС примио средства из Буџета Општине Теслић дана 01.08.2007. године, а на основу захтјева Омладине Српске демократске странке Теслић. Средства су намијењена за организацију Турнира у малом фудбалу. СДС је и дана 01.06.2007. године примила средства од Општине Теслић у износу од 500,00 КМ за организацију турнира „Streetball 2007.“ Имајући у виду одредбе члана 5. став (3) Закона о финансирању политичких странака СДС је ова средства требала исказати одвојено од других прихода странке, а не на обрасцу прилога правних лица.
- Српска демократска странка је у обрасцу укупних прихода исказала приходе од чланарине у износу од 117.388,50 КМ. Увидом у изводе трансакцијског рачуна утврђено је да странка није правилно исказала приходе од чланарине и прилоге физичких лица јер

¹ Државни, ентитетски и кантонални органи, органи општинских и мјесних заједница, јавне институције, јавна предузећа, хуманитарне организације, предузећа која су по својој дјелатности искључиво непрофитна, вјерске заједнице, као и привредна удружења у којима уложени јавни капитал износи најмање 25% не могу да финансирају политичке странке.

² Закључак начелника Општине Љубиње од 17.01.2001. године, Одлука ИО Гацко бр. 01/1-013-2/94 од 09.02.1994.године, Закључак Извршног одбора општине Кнежево број: 01/1-374-6/93 из 1993.године, допис бр. 74/06 од 31.10.2006. године, и Одлука Извршног одбора СО Власеница бр. 01-012-880/97 од 18.12.1997.године.

³ Политичка странка је обавезна да Централној изборној комисији БиХ подноси финансијске извјештаје на обрасцима које је одобрила Централна изборна комисија БиХ, а чији су садржај и форма прописани Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

је и једне и друге исказала на ставци чланарина. Утврђено је да је у 2007. години Српска демократска странка примила прилоге 10 физичких лица – чланова странке у укупном износу од 7.856,00 КМ.⁴

С обзиром да се чланарином сматра само редовни износ који члан плаћа према одредбама статута странке, а да се сваки износ који прелази износ наведене чланарине сматра прилогом, СДС је средства примљена од чланова странке која су већа од износа чланарине требала у складу са одредбама члана 6. Закона о финансирању политичких странака и члана 14. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака исказати у обрасцу 3-а (прилози физичких лица већи од 100 КМ) годишњег финансијског извјештаја.

- Српска демократска странка није испоштовала одредбу члана 7. став (2) Правилника о годишњим финансијским извјештајима по којој странка трошкове нижих организационих дијелова политичке странке исказује на обрасцима трошкова 4-1 и 4-2, и то посебно за сваки организациони дио, док се образац укупних расхода доставља на нивоу политичке странке (образак 4). Трошкови нижих организационих дијелова политичке странке су исказани у збирним износима по врстама трошкова на обрасцима 4-1 и 4-2, који су попуњени за политичку странку у цјелини.
- Увидом у уговоре о закупу пословних просторија које је Српска демократска странка доставила Централној изборној комисији БиХ утврђено је да у годишњем финансијском извјештају за 2007. годину нису исказани трошкови закупа за сљедеће организационе дијелове странке и то: трошкови закупнине за просторије у којима је смјештен Секретаријат СДС у износу од 1.000,00 КМ⁵, ОО СДС Брод у износу од 7.296,00 КМ⁶, и ОО СДС Брчко у износу од 2.400,00 КМ⁷. Такође је утврђено да СДС није у обрасцу исказала трошкове закупа у износу од 1.565,50 КМ⁸, а на име закупнине за пословне просторије у којим је смјештен ОО СДС Пале. На основу наведеног, утврђено је да странка није водила адекватне евиденције о својим расходима, што је супротно одредбама члана 11. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Странка није исказала ни обавезе по овом основу на обрасцу 5 годишњег финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.

Трошкови предизборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁹ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

⁴ Чланови странке су током 2007. године на трансакцијски рачун СДС уплатили средства на име чланарине и донација. Имајући у виду Одлуку о обавезној чланарини чланова и функционера странке број: 04-83-11-3/04, утврђено је да је 10 чланова странке уплатило средства у већем износу од прописаног износа функционерске чланарине.

⁵ Уговор од 31.03.2006. године. У пословним књигама исказани трошкови у износу од 2.000,00 КМ, односно закупнина за 8 мјесеци.

⁶ Рјешење Општинског фонда за стамбено-комуналну, водопривредну дјелатност, санацију, обнову и солидарност Брод број:71/01 од 21.02.2001. године.

⁷ Уговор од 27.02.2006. године.

⁸ СДС је у пословним књигама исказала трошкове закупа у износу од 1.418,00 КМ, од чега се 229,50 КМ односи на закупнину за 12/06. Према Уговору закупнина за 2007. годину је износила 2.754,00 КМ.

⁹ Члан 15.10 став 2. прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Председништва БиХ, и председника и потпредседнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Српска демократска странка је учествовала на:

- Пријевременим изборима за Начелника Општине Осмаци и у сврху изборне кампање је могла да потроши 1.028,40 КМ,
- Пријевременим изборима за Начелника Општине Зворник у коалицији Заједно за Зворник СДС- ДНС и у сврху изборне кампање могла је да потроши 7.230,60 КМ,
- Пријевременим изборима за Начелника Општине Чајниче и у сврху изборне кампање могла је да потроши 1.320,40 КМ,
- Пријевременим изборима за Начелника Општине Челинац и у сврху изборне кампање је могла да потроши 4.083,00 КМ, и
- Пријевременим изборима за Предсједника Републике Српске и у сврху изборне кампање је могла да потроши 336.664,20 КМ, што укупно износи 350.326,80 КМ.

Увидом у аналитичке картице и рачуне које је Српска демократска странка доставила, утврђено је да је Српска демократска странка у сврху предизборне кампање за пријевремене изборе у 2007. години потрошила 350.105,99 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској демократској странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да поступа у складу са одредбама члана 8. став (1) и члана 11. став (1) и (3) Закона о финансирању политичких странака, и то:*
  - *да не прима прилоге који су забрањени овим Законом,*
  - *да води евиденције о приходима и расходима, и*
  - *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ сачињава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР

Српска демократска странка је дописом број: 05-0-183-04/09 од 13.04.2009. године доставила одговор на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину. Странка је уз очитовање доставила и исправљене и допуњене обрасце годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину, чиме је дјелимично отклонила недостатке у финансијском извјештају који су наведени у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину. Примједба Српске демократске странке на налаз ревизије о исказивању прилога физичких лица - чланова странке је, такође, дјелимично прихваћена јер странка у годишњем финансијском извјештају није правилно исказала приходе од чланарине и прилоге физичких лица - чланова странке, што је у форми налаза и уграђено у Извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2007. годину.

Мр. Хасида Гушић, шеф Службе за ревизију

Сања Чабрило, ревизор

Жељко Бакалар, помоћник ревизора